

AKO 13

AKDENİZ OPERA ve BALE KULÜBÜ KÜLTÜR - SANAT DERGİSİ / 4

bir kent kültürü yaratma sagası

Mersin Devlet
Opera ve Balesi

İstanbul
1. Uluslararası
Opera Festivali
Istanbul's First
International
Opera Festival

Daniel Catán

Çağdaş Bir Opera Bestecisi
Opera Composer
Extraordinaire

**6. Leyla Gencer
Şan Yarışması**

İzmir
Opera Binası

Sumer'de Müzik

Devlet Opera ve Balesi
Genel Müdür ve Genel Sanat Yönetmeni

Rengim Gökmen

Photo: Elizabeth Beristain

Daniel Catán

İstanbul'da bir Sefarad'ın torunu
Eşsiz bir Çağdaş Opera Bestecisi
An Interview with Daniel Catán:
Opera Composer Extraordinaire

Ömer Eğecioğlu, Santa Barbara, CA, ABD
omer@cs.ucsb.edu

Lirik ve romantik müziği ve zengin orkestrasyon tekniği ile Debussy, Richard Strauss ve Puccini'ye benzetilen Daniel Catán, kendisini etkileyen besteciler arasında Monteverdi'den Alban Berg'e kadar uzanan geniş bir yelpaze olduğunu söylüyor.

Catán'ın son derece etkileyici operalarının konuları çağdaş edebiyatın en saygıdeğer yazarlarının eserlerinden kaynaklanıyor. Bunların arasında Octavio Paz, Gabriel García Márquez ve Antonio Skármeta gibi dev isimler var. Catán'ın operalarının başlangıç noktası İspanyolca konuşan kitlelerin, özellikle de Latin Amerika'nın, kültür ve değerleri. Bu kaynaklardan başlayarak Catán'ın eserleri bütün insanlara hitap eden evrensel bir doruğa ulaşıyor.

Catán'ın simbolist operası Rappaccini'nin Kızı (La Hija de Rappaccini) ilk olarak San Diego Opera tarafından 1994'te seslendirildi. Márquez'in Love in the Time of Cholera romanını konu alan bir sonraki operası Florencia Amazon'da (Florencia en el Amazonas) 1996 yılından bu yana hem Amerika'da hem de Avrupa'da belli başlı opera topluluklarının repertuvarlarında yer aldı. Catán'ın Salsipuedes - A Tale of Love, War and Anchovies adlı eseri, Houston Grand Opera için yazıldı ve prömiyeri 2004 yılında gerçekleşti.

Catán'ın en yeni operası, aynı adı taşıyan Oscar ödüllü filmin meşhur ettiği Postacı (Il Postino), 2010 Eylülünde Los Angeles Opera tarafından ilk kez opera severlere sunulacak. Başrolde ünlü tenor Plácido Domingo'nun ozan Pablo Neruda'yı canlandığı Il Postino, Los Angeles'ten sonra sırasıyla Viyana ve Paris'te Avrupalı dinleyiciler ile buluşacak...

Daniel Catán ile 2010 yılının Haziran ayı başında Santa Clarita'daki College of the Canyons okulunda buluşarak bir söyleşi yaptım. Büyük bir sürpriz olarak Catán'ın atalarının İspanya'dan İstanbul'a göçmüş olan sefartalardan olduğunu, Catán'ın Ladino konuşan dedesinin ise İstanbul'dan Küba yoluyla Meksika'ya 1915 yılında göç ettiğini öğrendim.

Photo: Elizabeth Beristain

Il Postino

Plácido Domingo
Stars as Pablo Neruda in the
World Premiere of Daniel Catán's
Il Postino

SEP 23 - OCT 16

25th SEASON 2010-2011 **LAOPERA**

Catán'ın en yeni operası, aynı adı taşıyan Oscar ödüllü filmin meşhur ettiği Postacı (Il Postino), 2010 Eylülünde Los Angeles Opera tarafından sahneleniyor. Başrolde ünlü tenor Plácido Domingo ozan Pablo Neruda'yı canlandırıyor.

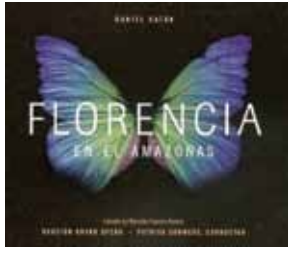
Catán's newest work Il Postino (of the Oscar-winning film fame) debuts in September 2010 at the Los Angeles Opera with Plácido Domingo in the leading role as Pablo Neruda.

His lyrical and romantic operatic style and rich orchestration has been likened to Debussy, Richard Strauss and Puccini. Influenced by composers ranging from Monteverdi to Alban Berg, Catán's penetrating operas are based on works of some of the greatest names of the literary world, among them the giants Octavio Paz, Gabriel García Márquez and Antonio Skármeta. His operas derive from the culture and the spirit of the Spanish speaking world and go on to embody universal human qualities common to all peoples and all cultures.

Catán's symbolist opera, La Hija de Rappaccini was premiered by the San Diego Opera in 1994. His next opera Florencia en el Amazonas - loosely based on Márquez's Love in the Time of Cholera - has been performed by a number of major American and European opera companies since its premiere in 1996. Catán's Salsipuedes, A Tale of Love, War and Anchovies was commissioned by the Houston Grand Opera and premiered in 2004.

Catán's newest work Il Postino (of the Oscar-winning film fame) debuts in September 2010 at the Los Angeles Opera with Plácido Domingo in the leading role as Pablo Neruda. Subsequent performances of Il Postino are scheduled for Vienna and Paris.

I interviewed Daniel Catán in June, 2010, at the College of the Canyons, Santa Clarita, California. To my surprise, it turns out that Catán's ancestors were Sephardic Jews who came from Spain and took refuge in the Ottoman Empire, settling in Istanbul. His grandfather moved from Istanbul to Mexico only in 1915. They could still speak Ladino!

Daniel Catán'ın operaları :

Encuentro en el ocaso

La hija de Rappaccini (1991)

Florencia en el Amazonas (1996)

Salsipuedes, a Tale of Love, War, and Anchovies (2004)

Il Postino (2010)

Daniel Catán's operas:

Encuentro en el ocaso

La hija de Rappaccini (1991)

Florencia en el Amazonas (1996)

Salsipuedes, a Tale of Love, War, and Anchovies (2004)

Il Postino (2010)

Yaşamınızın ve müzik eğitiminizin kronolojisini öğrenebilir miyiz?

Mexico City'de doğdum. Ailemizde ve ev ortamında her zaman müzik vardı. Müzisyen olmayı çok istiyordum ama ne çeşit bir müzisyen olmak istediğimi pek bilemiyordum. Babam şarkı söylemeyi çok sevdi, bu nedenle evimizden şarkı eksik olmazdı. Önce piyano çalışmaya başladım ama bir süre sonra piyanonun bana göre olmadığına karar verip besteciliğe heves sardım. O zamanlar ne kadar zorlu bir iş üstlendiğimin farkında değildim ama yine de yapmak istediğimin bu olduğuna çok emindim. Neyse ki ailemizde İngiltere'de yaşayan, uzaktan akraba bir teyzemiz vardı. Annem ve babam da bu fırsatla benim İngiltere'de bir müzik okuluna gitmemin uygun olacağını düşündüler. Böylece daha ondört yaşında İngiltere'ye gittim. Hatta oraya vardığımda daha onüç yaşındaydım, ondört yaşına İngiltere'de girdim. Okula orada gittim, sonra da üniversiteye girerek müzik ve felsefe okudum. Artık besteciliğe iyice merak sarmıştım ve emelim besteci olmaktı. Ama biliyorsunuz ki insan diploma alarak besteci olmuyor. Diplomanızı almak sadece size kendi kendinize öğrenme yolunu açıyor. Diplomadan sonraki eğitiminizin ise pratik yönlerden gerçekleşmesi gerek. Beste yapmanız ve yaptığınız bestelerin seslendirilmesi ile yavaş yavaş deneyim kazanmanız şart.

Meksika'da ve İngiltere'de yaşadınız. Bu iki değişik ülke müziğe bakış açınızı nasıl biçimlendirdi?

İngiliz eğitiminin çok geniş kapsamlı olduğuna ve bana çok sağlam bir temel müzik bilgisi verdiğine inanıyorum. Daha sonra Birleşik Amerika'da Princeton Üniversitesine girdim ve orada Milton Babbitt, Benjamin Boretz ve James Randall gibi büyük isimlerle çalışma olanağı buldum. Besteci olarak gerçek olgunluğa erişmemin bu çalışmalar sayesinde gerçekleştiğini düşünüyorum.

Princeton Üniversitesi müzik için ilk akla gelen popüler okullardan olmasa gerek. Bu okulu neden seçtiniz?

Diğer iyi bilinen okullar icracılar içindir diyebilirim. Eğer aklınızda Julliard gibi bir yer varsa, orası besteciler için o kadar ilginç değil. O zamanlar kendisi ile çalışmayı arzuladığım kişi Princeton'daydı, daha doğrusu Princeton ve Columbia'da dersler veriyordu - hala da veriyor. Kendisi harikulâde bir

Can you give us a chronology of your life and education?

I was born in Mexico City. There was always music in my house and in my family. I very much wanted to become a musician - I did not quite know what kind of musician. I started off as a pianist. My father always loved singing, so there was always singing in the house, but at a certain point I decided that piano was not going to be for me and I became really interested in composing. I did not realize at the time that it would be such a strong commitment, but then that's what I wanted to do. Fortunately, there was a member of the family, a remote aunt who lived in England, and so my parents decided that an English musical education would probably be the best. I went to England when I was just fourteen, in fact I think I was thirteen and turned fourteen in England. I went to school there and then entered the university, graduated in music and philosophy - I was by then really very interested in - I was set up to become a composer. But you know, you do not become a composer when you get your degree. Getting your degree just allows you to start learning, really, and a lot of that has to take place in practical ways. You have to write pieces and get them performed and slowly learn from experience.

You lived in Mexico and you lived in England. How did the different places you lived in, shaped your musical outlook?

My English education was really very comprehensive, and I believe I managed to get a very solid grounding in my musical studies. Then I got a place at Princeton University in the US, and I came to study here with great teachers, Milton Babbitt and Benjamin Boretz and James Randall, and really that's where I started becoming a little more mature as a composer.

Princeton University does not immediately come to mind for musical education as much as some of the other popular schools of music in the United States. What made you decide to go to Princeton?

Well, the other famous schools for music are for performers. If you had something in mind like Julliard, for example, it is more interesting for performers than for composers. At that time the composer whom I was very interested in studying with was at Princeton. He taught at Princeton and Columbia. And he was - he still is, because he is still alive - a wonderful teacher and a wonderful man. He attracted a large number of students who went there to study especially with him. So, Princeton at that time was well known as a destination for composers that wanted to learn special techniques, especially

öğretmen ve insandır. Çok sayıda bestecinin Princeton'a gelmek istemesinin nedeni özellikle onunla çalışma arzusundan kaynaklanır. Princeton, özel teknikler, özellikle de 20. yüzyıl teknikleri öğrenmek isteyen bestecilerin ilk aklına gelen yerdi.

Mentorunuz Milton Babbitt mi idi?

Elbette mentorlarımdan birisi kendisi olur. Diğer iki mentorum ise Babbitt'in öğrencileri olan Benjamin Boretz ve James Randall. İkisi de Milton Babbitt tarafından eğitilmiş olan ikinci kuşak öğretmenler. Ben Princeton'da üçü ile birlikte çalışma şansına eriştim. Bu bakımdan kendimi çok şanslı görüyorum.

Rus opera ekolünden etkilendiniz mi?

Birçok açıdan evet. Hayranı olduğum ve kendisinden çok şey öğrendiğim büyük besteciler arasında Igor Stravinsky'yi sayabilirim. Sadece ben değil bütün bir kuşak besteci kendisinden çok şey öğrendi. Stravinsky'nin denediği teknikler ve açtığı çığır o kadar muazzamdı ki bir sonraki kuşağa araştırarak çok şey bıraktı. Rus ekolünü Stravinsky nedeni ile kendime çok yakın buluyorum. Ayrıca Çaykovsky'nin eserlerine ve Rus ekolünün orkestrasyondaki başarısına da hayranım ve kendilerinden çok etkilendiğimi söyleyebilirim.

Müziğinizin ayırt edici özelliklerinden biri, çok modern olmasının yanı sıra İtalyan üstatlarına yakınlığı. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

La hija de Rappaccini kaydının notları için yazdığım bir yazıda geçmiş bestecilere olan borcumu detayları ile belirttim. Geçmişin değişik yaklaşımlarını özümlemiş olmaktan gurur duyuyorum. Yapmaya çalıştığım şeylerden biri müziğimde beni etkileyen ekollerin izini silmeye çalışmak yerine Batının geleneksel operasından öğrendiklerimi kullanarak kendi sesimi öne çıkarmak. Özet olarak, kendi müziğimi yazarken ustalardan öğrendiklerimi bir kenara atmıyorum. Bu benim temel ilkelerimden biri.

Sizi etkileyen ekoller içinde İtalyan mı yoksa Alman operası mı önde geliyor?

Sanıyorum ki başlangıçta Alman operasından etkileniyordum. Wagner benim için muazzam bir kaynaktı. Onu takiben Richard Strauss. Strauss'tan sonra Mozart'a kaydım. Zaten Strauss'un en hayran olduğu besteci de Mozart'tır. Bana sorarsanız müzik ve operatik kompozisyon açısından beni en derinden etkileyen besteci Mozart oldu. Son zamanlarda Alman değil de İtalyan stili de beni giderek etkilemeye başladı. Örneğin Il Postino, Strauss'tan ziyade Verdi'nin etkisi ile yazılmış bir operadır.

Müziğiniz muhteşem ve görkemli gibi sıfatlarla betimleniyor. Ne dersiniz?

Sanıyorum ki eserlerimden ikisi görkemli olarak değerlendirildi: bunlardan biri, içinde çok Alman ve inanmışınız aynı zamanda da Fransız etkileri olan, La hija de Rappaccini. Bu iki elemanın karışımı orkestrasyonu çok zengin ve görkemli yaptı. Sonra Florencia en al Amazonas'ın orkestrasyonunda Amazon nehrinin akışını betimlemek için yeni ve özel teknikler kullandım. Bu da çok egzotik bir hava yarattı. Kullanılan sıfatların nedenleri bunlar olsa gerek.

Yaşamınızda opera için özel bir yeteneğiniz olduğunu anladığınız bir an var mıydı?

Bu zor bir soru. Bir opera bestecisi olarak eserin tümünü ortaya çıkarmak için büyük gayret gösteriyorsunuz. Bu çok

those techniques of twentieth century music.

Would you say Milton Babbitt was your mentor?

Certainly he is one of my mentors. The other two mentors were his pupils, and they are Benjamin Boretz and James Randall. They are the second generation of great teachers that have been taught by Milton Babbitt. I was fortunate to have the three of them there at once. So my time at Princeton was immensely enriching.

Would you say you have benefitted from the Russian school of opera?

In many ways yes. One of my great teachers is Igor Stravinsky - not only me, it is a whole generation of composers who learned from him. Sometimes I feel that the avenues that Stravinsky explored and opened up were so numerous that he left a lot to the next generation - to people like myself for instance - to explore them further after him. So I feel the Russian school is very close to me because through Stravinsky I managed to get in there. I am also a great admirer of Tchaikovsky and his work and the Russian school of orchestration. I am very deeply influenced by them.

How do you manage to sound both very modern and at the same time very much in the spirit of the Italian masters?

Well, I have written in the leaflet of Rappaccini's Daughter, an essay that talks about the debt I owe to previous composers and how proud I am of that. So one of the things I tried to do is not to obscure the schools that influenced me, on the contrary, I have tried to assimilate the operatic traditions of the West and then eventually let my own voice come through. So I think it's a process of pursuing my own music but at the same time not letting the music that I learned from others disappear. Those have been my guidelines.

Your music is undoubtedly your own, but would you say that you are more influenced by Italian opera rather than German?

I think that I started by being very influenced by German opera. Wagner was certainly a huge influence in me. And then, Richard Strauss. From Strauss I moved on to Mozart, who was Strauss's biggest hero. So I think in terms of music and operatic composition, the deepest influence I have acquired from Mozart. But in many stylistic matters, I have been increasingly more and more influenced by the Italian tradition and not the German tradition. So my Il Postino, for example, I feel it is very much influenced by Verdi rather than Strauss who used to be my influence early on.

Your sound has been described as sumptuous. Would you care to comment on this?

I think it has been referred to as sumptuous in relation to two works: One is Rappaccini's Daughter, that one had a lot of German influences and also French influences, curiously enough. And both of these influences combine to make that orchestration very sumptuous. Then the orchestration of Florencia en al Amazonas, where I tried to create an orchestral sound that was very exotic because I was trying to capture the sound and the flow of the river - the Amazon River. So I really went out of my way to make that sound sumptuous and flowing and exotic, and also newish. So I think that is the reason.

Was there a moment in your life when you knew that you had something special, a special talent for opera say?

Well, this is a hard question to answer. As an opera composer you struggle so hard to put the work together. It takes so long that it is not a sort of a hit-or-miss situation, in other words not like a lucky thing that you suddenly have a great thing. You work on it very slowly and bring it to completion

uzun zaman alan bir uğraşı. O kadar zaman alıyor ki şansa veya tesadüflere dayalı bir tarafı yok. Uzun uzun uğraştıktan sonra karşınızda kocaman bir yapıt buluyorsunuz. Eğer başarılı olursa, ilk şaşırın da ben oluyorum.

İlk operanızı nasıl bir ortamda bestelediniz?

İlk bestelediğim opera eserlerimin kataloğunda yer almıyor, çünkü bu ilk operanın tutarsız yanları vardı.

Affedersiniz, bu bahsettiğiniz ilk opera Encuentro en el ocaso mu?

Evet. O zamanlar bir opera için en önemli şeyin müzik olduğuna inanıyordum. Yanlış anlaşılmasın bir opera için en önemli şey elbette ki müziktir ama bu operanın sorunu librettosunun tutarsız olmasıydı. Eğer solistlerin dinleyiciye yansıtabileceği sağlam bir dramatik yapıya sahip değilse o opera iyi bir opera değildir. Bu operanın müziği oldukça iyiydi ama sorunları bana librettonun önemini gösterdi. Encuentro'dan sonra libretto üzerine çok daha fazla zaman harcamaya ve yazar ile daha yakın bir işbirliğine girmeye karar verdim. Yazılmış bir libretto için müzik bestelemek yerine, bu şekilde libretto ve müzik arasında organik bir bağ oluşturmaya çalıştım. Bir sonraki operam, La hija de Rappaccini (1991) çok daha tutarlı bir yapıya sahipti.

Bu talihsiz Schubert operalarını hatırlatıyor: Harika müzik, kötü librettolar...

Çok doğru, hatta Beethoven'in operası. Şahane müzik ama sahnede çok sık görülmüyor. Müzik gerçekten derin ve güzel ama sahne icrası her zaman problemler doğuran bir eser. Bu nedenle ortaya başarılı bir opera koymak için sağlam ve kullanışlı bir libretto şart.

Librettistlerinizle nasıl çalışıyorsunuz? Bitmiş olan bir librettoya değişiklikler yaparak mı yoksa çalışmanın her evresinde işbirliği yaparak mı?

Bu yavaş yavaş öğrenilen birşey. Başlangıçta körün köre kılavuzluk etmesi gibiydi. Aşağı yukarı ne istediğimi biliyordum, ama librettisti nasıl yönlendirmem gerektiğini bilmiyordum. Günümüzde libretto yazmak ne yazık ki kaybedilmiş bir sanattır. Bu hünere sahip olanlar artık aramızda değil. Librettistin, bestecinin kullanabileceği bir yapıt ortaya çıkartması gerekiyor. Bu tiyatro için bir eser yazmak gibi değildir; çünkü operada dram, müzik aracılığı ile değer kazanır. Librettistin müzik dünyasını çok iyi bilmesi gerekiyor. Ya besteciye kullanabileceği form ve şekilleri önerecek, ya da bestecinin arzuları doğrultusunda yazabilecek. Bir librettisti yönlendirmek besteci için hiç de kolay birşey değil. Bu zaman ve deneyim gerektiriyor. Ben ancak birkaç operadan sonra bu konuda ustalaştım diyebilirim. Başlangıçtaki işbirliği benim yavaş yavaş librettisti yönlendirmeyi öğrenmem ile karakter değiştirdi. Şimdi de kendi librettolarımı kendim yazıyorum. Il Postino 'nun librettosunu kendim yazdım ve bir sonraki operama da da aynı şeyi yapmayı düşünüyorum.

Sanat yaşamınıza başladığınızda bir yabancı gibi mi hissettiniz, yoksa kendinizi doğal olarak opera dünyasında mı buldunuz?

Kendimi her zaman bir yabancı gibi hissettim. Özellikle o zamanlarda opera yazmak hiç de popüler olmayan bir uğraşı. Beni, modern müzik festivallerinde çalınmak üzere modern parçalar yazan bir besteci olmak yerine 19. yüzyıl tipi besteler yapmayı tercih eden bir nevi retro sanatçı olarak görüyorlardı. Hatırlarsanız o zamanlar operanın son nefesini verip vermediği üzerine bile tartışmalar vardı. Yazılan eserleri müzeli

and eventually when it gets done, if it is successful, the first one to be surprised is me because I have been working on it for so long.

What was the process you went through in composing your first opera?

My first opera is not in my catalogue because I do not think it is very coherent.

Pardon me, would this be Encuentro en el ocaso?

That's right. At that time I used to believe that the most important thing about an opera was the music. Obviously the music is the most important thing, but the problem with that work is that the libretto is not really coherent, it does not really give a coherent drama for the singers to project. So the fact that the music was quite good but the show was not coherent enough, made me think of the role of the libretto in an opera. After Encuentro, I decided to work a lot more on the libretto and be far more involved with the writer and build the libretto together with him - or her, as the case was with Florencia - and really shape it so that it is more closely tied to the music, as opposed to just using a libretto and turning it into an opera. My next opera (Rappaccini's Daughter, 1991) was a much more coherent piece.

This brings to mind the unhappy case of the Schubert operas: magnificent music but lousy librettos.

That's right. Or even Beethoven's opera. Fantastic music, but it is rarely performed. The music is so fantastic, so deep and so beautiful, but as a piece to be performed on the stage, it always creates problems. So having a really good libretto that works makes it easier to write a successful opera.

How do you interact with your librettists? Do you make changes on a completed libretto, or is it a dynamic give and take situation with the librettist?

It is a learning process. At first it was the blind leading the blind. I knew more or less what I wanted but I did not really know how to guide the librettist. You see, the art of writing the libretto has been lost. There are no librettists that have that skill. And really, the librettists need to write something so that it works for the musician. Writing a libretto is not like writing a theater piece. So the drama is really carried through the music. Either you need a librettist who knows the musical world so deeply that he can suggest forms and structures, or be guided by the musician. Now guiding a librettist really takes time and experience. It has taken me a few operas to get the experience to guide the librettist. So at the beginning it was a process of give and take, but slowly I have learned to guide them in a way that I wanted. Now I am writing my own libretti. I wrote my libretto for Il Postino and I am hoping to write the libretto for my next opera.

Did you feel like an outsider when you started your career, or did it feel tailor-made for you?

Oh, I always felt like an outsider because especially in those days writing an opera was the most unpopular thing in the world. I was seen as a retroactive composer who was writing nineteenth century stuff instead of really choosing to write modern pieces for modern music festivals. If you recall, at that time the critics wondered if the opera houses would survive at all. They were called museum pieces. So I was seen as a really old fashioned composer who was trying to revive or still work on old fashioned styles or genres. But in time things have changed and now opera seems to be the choice art form and one that seems to be going global in the most interesting way.

İlk ve orta okullarda müzik ve sanatın destek kaybediyor olmasını bir felaket olarak görüyorum.

addediyorlardı. Dolayısıyla ben önceleri eski kafalı ve eski stilde müzik yapan birisi olarak görüldüm. Ama zamanla işler değişti. Günümüzde opera en saygın sanat dallarından biri olarak karşımızda olduğu gibi aynı zamanda bütün dünyaya hitap eden evrensel bir ortam olma yolunda.

Sizce dijital çağda operanın yeri nedir?

Teknolojinin operaya muazzam yararı oldu. Şöyle bir bakarsak, şimdiye dek Olimpiyatlar veya Dünya Futbol Kupası hacminde bütün dünyanın canlı olarak izlediği kültürel bir olay yoktu. Bunlar milyonlarca insanın televizyonlarını veya bilgisayarlarını açıp aynı anda izledikleri olaylar. Örneğin; Türkiye'de sporseverler, Meksika'da, Fransa'da, Kore'de sporseverlerin izledikleri programı aynı anda seyrediyorlar. Buna paralel bir heyecan kültürel etkinliklerde yoktu. Bu etkinlikler önce futbol maçlarında şarkıcılar ve opera aryları sunmakla başladı sanıyorum. Organizatörler ve reklamcılar burada bir potansiyel olduğunu keşfettiler. Şimdi New York'tan MET Opera yayınları her hafta yirmi milyon gibi büyük bir sayıda müziksever tarafından canlı olarak izleniyor. Bu birleştirici sanat şeklinin opera olması da şaşırtıcı değil çünkü opera kültürler üstü ve dil engelini aşan bir sanat formu. Düşünün; bütün dünyanın Fransızca bir oyun izlemesi olacak şey değil ama Carmen operasını izleyen milyonlarca kişi var. Operanın kültürler üstü bir statü kazandığı bu çağdaş zamanda opera yazan bir besteci olduğum için çok mutluyum.

ABD'de ve aynı zamanda dünyanın birçok yerinde müzik eğitime verilen destek azalıyor. Müzik eğitiminin önemi üzerine görüşleriniz nedir?

İlk ve ortaokullarda müzik ve sanatın destek kaybediyor olmasını bir felaket olarak görüyorum. Müzik eğitimi sadece müzik öğrenmek için değil, gençlerin kişisel ve toplumsal yeteneklerinin gelişmesi için çok önemli bir araçtır. Neyse ki en azından ABD'de orkestralar, operalar ve diğer müzik kuruluşları bu konuya eğilerek biraz da olsa ortadaki boşluğu doldurmaya çalışıyorlar. Elbette ki bu yeterli değil. Bu, üzerinde çok çalışılması gereken bir toplumsal sorun.

Size tarihten bir soru: Cosa Rara'nın bestecisi İspanyol Martín y Soler'e bakalım. 18. yüzyılın ortasında İtalyan operaları yazıyordu. Kendisini İspanyol dili ve kültürünü yansıtan bir besteci olarak düşünmek doğru mudur?

Bu çok ilginç bir soru. Dil olarak İspanyolca kullanarak operalarımı ele almaya çalıştığım bir konuya parmak basıyor. İspanyolca bir opera yazmak eserin sözlerinin İspanyolca olmasından ibaret değildir. Yapılması gereken, operanın size yansıttığı kültürün İspanyolca konuşan halkların kültürü olmasıdır. Dolayısıyla bir İtalyan operası İtalyan kültürüne dayalıdır, sadece sözleri İtalyanca olduğu için İtalyan operası değildir. Sinema sanatından bir örnek vereyim: Fransızca dublajlı bir Amerikan filmi, bir Fransız filmine dönüşmüyor. Hala karakterlerin Fransızca konuştuğu bir Amerikan filmi olarak kalıyor. Kullanılan dil elbette ki bunun önemli bir parçası ama bir eserin ulusallığı dilinden çok daha derin öğelere dayanır. İtalyanların geliştirdiği ilk operalar sadece İtalya'da değil bir çok ülkede popülerdi. Bunlar Almanca seslendirilseler bile İtalyan kültürünü taşıyan vasıtalar. Almanların kendi dillerinde, kendi kültürlerini yansıtan operalar geliştirmesi zaman aldı. Bunu yaratmakta Mozart'ın

It is a disastrous situation that schools in early education are dropping music, the arts in general.

That brings me to my next question. What is opera's place in the digital age?

Well, it is interesting that technology is helping opera above all. If you think about it, there has been until now no cultural event that the whole world watches simultaneously like the Olympics or World Cup Soccer games or things like that, where suddenly billions of people plug in to the TV or whatever and watch these events simultaneously. For instance, in Turkey the people are watching the same game as they are in Mexico or in the US or in Paris. There has never been a cultural event that does it. Cultural solo events started coming in as part of the soccer games when they started including singers or operatic arias and so on and the promoters realized that there was a place for music and opera and art. This, I think was a great discovery. And now we have the MET Opera that is broadcast to the whole world and something like 20 million people connect at the same time to watch the same thing. It is very very exciting. And it is not surprising when you think about it that this unifying art form should be opera. Because opera manages to cut across cultures and language barriers. It would be impossible for the whole world to connect to see a play in French, but they connect to see the opera Carmen in French by the millions. So opera above all has the ability to connect across cultures and I am happy to be writing operas at this moment in time.

At the same time the place of music in education has been declining in the USA and possibly elsewhere. What are your views on the importance of musical education for the world at large?

It is a disastrous situation that schools in early education are dropping music, the arts in general. But music is so important for the development of all kinds of abilities, not only musical abilities but social skills and developmental skills. Fortunately the orchestras and the opera companies and other musical institutions are taking up the slack and providing some programs to compensate for the lack of funding in schools. But of course that is not enough. We always fall short of that. That's a dimension that should be much better taken care of.

Changing the subject, I was thinking of a Spanish composer, Martín y Soler, the composer of Cosa Rara. He was writing in Italian of course. Is it appropriate to classify him as a Spanish language composer, or was he simply a Spaniard, writing Italian operas?

This is a very interesting question. It is one that I am trying to address with my operas in Spanish. Writing an opera in Spanish is not simply the fact that it is sung in Spanish. What it really means - or what it should mean - is that, the culture that opera refers you to is the Spanish culture. So an Italian Opera refers you to the Italian culture, it is not only sung in Italian. The Italians developed the opera and the early operas that were performed all over the place, whether it was in German or in English or in Italian, were Italian vehicles, no matter what language they were sung. It took a while before the Germans developed their own vehicle that reflected their culture. Mozart was a very important character in developing that vehicle. He was the best composer of Italian operas at the beginning of his life, and then at a certain point started moving towards developing a German art form. And then German opera moved in a different direction so now there are considerable differences between Italian opera and German opera, and both are extraordinarily beautiful. The Russians did the same thing, and the French developed their own. It is easy to think of this if you think of film. If you have

rolü çok büyüktü. Mozart, İtalyan operasının en başarılı bir bestecisi olarak başladı, daha sonra bir Alman sanat şekli yaratmaya girişti. Değişik yönlerde gelişen Alman operası ile İtalyan operası arasında önemli farklar olmasına rağmen ikisi de olağanüstü güzel. Ruslar aynı şeyi yaptılar, Fransızlar da kendi operalarını geliştirdiler. Gerçek anlamda bir İspanyolca opera ise bugüne kadar ortaya çıkmadı. Evet, hafif müzik eşliğinde oynanan oyunlar olan Zarzuelalar vardı ama tek tük birkaç çalışma dışında ne İspanya kaynaklı ne de Latin Amerika'dan gelen gerçek anlamda bir İspanyolca opera sanatı oluşmadı. Sanırım ki benim operalarım bu boşluğu dolduran ilk çalışmalar. Dört tanesi uluslararası repertuarını parçaları olmak yolunda, ve bu herhalde benim en büyük başarımlarım.

Siz Latin Amerika'dansınız. Kendinizi aynı zamanda İspanya'nın da kültür temsilcisi olarak görüyor musunuz?

Kesinlikle. İspanyolca konuşan kitleleri bir arada tutan öğelerden biri ortak tarihimizden kaynaklanan kültür mirasıdır. Latin Amerika'ya İspanya'dan muazzam bir kültür akımı oldu. Aynı zamanda Latin Amerika bu kültürü hazmetmenin yanısıra onu genişletip zenginleştirecek katkılarda bulundu. Bu sentezden ortaya çıkan olağanüstü bir kültür birikimidir. Buna ek olarak İspanyolca konuşanların sayısı 500 milyon kadar. Bu çok büyük bir güç. İngilizceyi ikinci dil olarak konuşan insan sayısı herhalde daha fazladır ama anadili olarak İspanyolca konuşanlar dünyanın sayılı çoğunluklarından birini oluşturuyorlar...

Latin Amerika'nın en ünlü yazarlarının eserlerinden faydalanıp onlarla beraber çalıştınız. Bu çok heyecan verici bir şey. Sizin düşünceleriniz nedir?

İspanyolca bir operanın İspanyolca konuşanların kültürünün de yansıması gerektiği fikriyle, edebiyatta bunu yapmayı başarmış olan yazarlarla çalışmamın en uygun yaklaşım olacağını düşündüm. Bu belki ilk operamın o kadar başarılı olmamasının başka bir nedeni. Encuentro çok yüzeysel anlamda bir İspanyolca operaydı, derin bir kültürel anlamdan yoksundu ve değişik etkilerin bir harmanı gibiydi. Bunu farkettiğim zaman, hayranı olduğum edebiyat eserlerine yöneldim. Bu beni Gabriel Garcia Marquez'e, Octavio Paz'a ve şimdi de Antonio Skármeta'ya götürdü. Bütün operalarım edebiyatın dev eserlerinden esinlenerek yazıldı. Sadece birkaç kitap da değil, bu yazarların bütün dünyaları, anlayışları, ruhları benim operalarımın temelini oluşturuyor.

Birlikte çalıştığınız insanlar aradığınız kültürün en can alıcı noktalarını belirleyip size sunabiliyorlar!

Evet. Operalarımın Salsipuedes geçenlerde Almanca'ya çevrilip sahneye kondu. Salsipuedes'in özünde Karayiplerin müziği var. Almanca söylenmesi onu bir Alman operası yapmadı tabii. O hala Latin Amerika ve Karayip kültürünü içeren bir opera.

Sizinle yeni operanız Il Postino hakkında konuşmak istiyorum. Bu eseri Los Angeles Opera için yazmanız nasıl gerçekleşti?

Bir operama ilgi olup olmadığını araştırmaya eserin üzerinde çalışmaya başlayıp telif haklarını aldıktan sonra giriyorum. Çünkü bir opera yazacağınızı düşlemek bir şey, gerçekten bu işe girişip karakterleriniz ile tanışmanız ve önünüzdeki üç dört yıl süresinde onlarla beraber yaşamayı göze almanız başka bir şey... Kendimi bunu yapabileceğime ikna ettikten sonra sıra opera topluluklarının ilgilenip ilgilenmediklerine bakmaya

an American film translated and dubbed in French, it does not thereby become a French film. It is still an American film spoken in French. Or if you have a German film that is dubbed into Italian, it does not become an Italian movie. So the nationality of the work is far deeper than the language. It includes the language, but it is far deeper than that. There has been really no opera that we can speak of that was Spanish. There have been Zarzuelas, plays with very light music for the most part, but there really has been no operatic vehicle in Spanish - whether it was from Spain or from Latin America. There are a few isolated attempts but no real success. I think my operas are the first ones to address this. Four of them are now becoming part of the international repertoire, and I think this is my biggest achievement.

You are from Latin America. Do you consider yourself also a representative of Spain?

Absolutely. One of the great things about Hispanic culture is that there is this very close relationship between Spain and Latin America that has been going on till the middle of the twentieth century. The culture from Spain that Latin America inherited was vast and extraordinary. Latin America has done great things to not only to owning that culture but also contributing to it. So I think the resulting product is just phenomenal. Also remember that the Spanish speaking world is probably one of the biggest in the world. There are 500 million Spanish speakers in the world. There are more speakers of English as a second language but next to Chinese, Spanish is probably the second most common native language in the world.

By now you are a very successful veteran of collaborations with major literary figures of Latin America. This to me is extremely exciting. Would you care to elaborate on this?

Well, I realized that an opera in Spanish had to go to the very roots of the culture, not just the language. Then I started thinking that I had to collaborate with those writers who had done precisely that in literature. This is another reason why my first opera is not good. Because, it was a Spanish opera only in the most superficial sense. Deep down there was no essential cultural reference. It was just a duplicate of all kinds of influences. When I realized that I had to go deeper and reflect the culture that I was trying to represent, I started seeking the help of the works of literature that I admire so much. That is what took me to Gabriel Garcia Marquez and Octavio Paz and now Antonio Skármeta; all my operas have been really influenced by very great works of literature. Not only a single book, but the whole works and the spirit of all these people.

The people you have collaborated with can pinpoint and abstract the salient elements of the culture and present these to you to work on.

Yes. One of my operas Salsipuedes, that has a lot of Caribbean musical influences, was recently translated into German and presented in German. But nobody thinks of it as a German opera. Regardless of whether they sing it in Spanish or German, it still is a Latin American Caribbean opera because it is the referential culture that is important.

I would like to ask you about Il Postino. What is the process you went through with the LA Opera in the commissioning of Il Postino?

I usually try to make sure that I have the rights and I am already working on the piece before I announce to anybody to try and see if they are interested in the piece. Because one thing is to dream about writing an opera and another thing is to really start doing it and then feel comfortable enough with the characters and make sure that you are going to be able to live with them for the next three or four years. So, once I

geliyor. Los Angeles'te yaşıyorum ve LA Opera ile senelerdir süregelen bir ilişkim var. Maestro Domingo benden her fırsatta kendisi için bir opera yazmamı ve bunun için uygun bir libretto bulmamı istemişti. Bu çok zamanımı aldı. Sonunda *Il Postino*'ya karar verince Maestro Domingo Neruda'yı seslendirmekten çok memnuniyet duyacağını söyledi. Zaten Neruda karakteri onun için biçilmiş kaftan...

***Il Postino*'dan beklentilerimiz, neler olmalı?**

Filme ve kitaba oldukça sadık kaldım. Kitap Şili'de, film ise İtalya'da geçiyor. Ben mekan olarak İtalya'yı tercih ettim. Karakterler de orijinallerine yakın sayılır, Neruda hariç... Neruda'nın rolü operada çok daha büyük. Filmde Neruda, Mario'nun bir insan olarak filmin sonunda geldiği yere erişmesine yardım eden bir vasıta niteliğinde. Operada ise Neruda kendi yolunda ilerliyor. Mario'ya elbette yardım ediyor ama kendisinin de sürgündeki hayatını başından sonuna kadar daha yakından izliyoruz.

Operanın politik bir bakış açısı da var mı?

Perde arkasında elbette politika var ama operanın bakış açısı politik olmaktan çok kişisel. Odak noktası sürgünün politik eleştirisinden çok kişi üzerinde yaptığı psikolojik etki.

Sadece Latin Amerika'yı değil de İspanya'yı da temsil ettiğinizi düşünüyorsanız, Cervantes veya Lorca ileride sizin için kaynak olabilir mi?

Her zaman yeni materyal aramaktayım. Calderon (Pedro Calderón de la Barca, 1600-1681) ve Lope de Vega (Félix Lope de Vega y Carpio, 1562-1635) gibi büyük İspanyol oyun yazarlarının harikulade oyunları bana her zaman cazip geliyor. Lorca da öyle. Ben her zaman o mükemmel oyunun peşindeyim. Yeni bir opera için ham madde ararken bulduğum oyun ve fikirlerden uygun gördüklerimi kullanıyor geriye kalanları ise dağarcığımda saklıyorum. Ama bir sonraki opera üzerinde çalışma zamanı geldiğinde, bu sakladığım fikirler bana bayat gelebiliyor. O zaman araştırmaya yeni baştan başlıyorum. Şu anda bu süreç içindeyim. Yeni bir aşk arıyorum yani.

Şu anda hangi projelerle uğraşıyorsunuz?

Birinci operam olarak listelediğim ama aslında ikinci operam olan *La hija de Rappaccini*'nin yeni bir uyarlamasını tamamladım. Operanın orijinal şekli çok büyük bir orkestra gerektiriyordu. Bu yeni versiyon ses sanatçılarının yanısıra iki piyano, harp ve vurmali çalgılardan oluşan bir oda müziği topluluğu için. Dolayısıyla Rappaccini artık küçük yerlerde de gösterime alınabilir. Bu benim için oldukça ilginç bir proje mahiyetindeydi ve bitirmiş olduğum için çok memnunum. Yeni operam *Il Postino*'nun yakında başlayacak olan gösterimi beni gelecek yaza kadar meşgul edecek. İlk icraları Los Angeles'te olacak, bunların provaları ise başlamak üzere. Şimdiden çok zamanımı alıyor. Los Angeles'ten sonra *Il Postino* sırasıyla Viyana ve Paris'te Avrupalı dinleyiciler ile buluşacak. Bu prodüksiyonların hepsinde Plácido Domingo, Pablo Neruda rolünü söylüyor. *Il Postino*'dan sonra uzun bir tatili hakedeceğim.

***Il Postino*'nun yönetmeni kim ve kendisiyle nasıl bir ortak çalışma içindesiniz?**

Il Postino'nun yönetmeni Ron Daniels. Ron ile birkaç sene önce tanıştım. Kendisi uzun seneler İngiltere'de yaşamış. İngilizceyi mükemmel konuştuğu için herkes onu İngiliz sanır. Kendisi Royal Shakespeare Company'de önce aktör sonra da yönetmen olarak çalışmıştı, şimdi New York'ta yaşıyor.

become convinced that I can do it then I start going around to ask if any companies would be interested in commissioning it or doing it. I live in Los Angeles and I have collaborated with the LA Opera for some time and Maestro Domingo always commented to me that he always wanted me to write an opera for him and had asked me very definitely to look for a libretto for him to sing. I did not come up with one that I really liked and eventually came up with the idea of *Il Postino*. When I commented about the idea to them they were delighted with it and he decided immediately that he would love to do the role of Neruda. So in fact it was a very easy fit.

What can we expect from your new opera Il Postino?

Well, I tried to be fairly close to the spirit of the film and the book. The book is set in Chile, the film is set in Italy. I have kept the Italian setting. The characters are fairly similar, with one major difference. The role of Neruda has grown a great deal. In the film, Neruda is more a vehicle for Mario to develop and become the human being that he becomes in the end. In the opera Neruda has his own path. Although he helps Mario to become the person that he becomes in the end, we also trace his journey in exile from beginning to end.

Do you also have a political angle in the opera?

Well, there is a political backdrop, but the angle is not so much political as it is internal. It is the personal experience of exile rather than the political connotations of it.

If the Spanish material you draw upon is not necessarily confined to Latin America, what comes to mind immediately is Cervantes or maybe Lorca. Do you have projects for the future that would go in that direction?

I am always looking for new material. The great century of Spanish writers such as Calderon (Pedro Calderón de la Barca, 1600-1681) and Lope de Vega (Félix Lope de Vega y Carpio, 1562-1635) and all those people who wrote such wonderful plays is always very tempting for me. Also, definitely Lorca. I am always looking for the ideal play that will feel right. When I am looking for material for an opera, I come across several plays or several ideas eventually I choose one and leave the others for the next one. But when it comes to the next one, those ideas may feel as though the time is gone for them and maybe I need to look for another one. I am at that process now. I am looking for my new love, as it were.

What are your current projects?

I have just completed a new version of my second opera which really goes by as my first opera, *Rappaccini's Daughter*. The original piece I wrote for a very large orchestra and now I have completed a new orchestration of that for a chamber group consisting of two pianos, harp and percussion, as well as the singers. So this can be performed in small venues as well as large ones. This has been an interesting project for me and I am delighted that I have just completed that. I am about to start a sequence of performances of *Il Postino* that will occupy me until next summer. First performances will be in Los Angeles, with rehearsals to start in June 2010. I am already very occupied with that. Then the same production goes to Vienna, and I am delighted that it will be presented there, and then it will be presented in Paris. Plácido Domingo will be singing Neruda in all of these productions. After that I will be ready for a vacation.

Who is the director of Il Postino and how are you managing the realization of the work?

The stage director is Ron Daniels. I met Ron a few years ago. He lived in England for many many years. Most people think he is an Englishman because he speaks English so perfectly. He was an actor and a director at the Royal Shakespeare Company and he currently lives in New York, but in fact he was born in Brasil and he knows Latin American culture very

Brezilya'da doğduğu için Latin Amerikan kültürünü çok yakından biliyor. Bir anlamda aramızda çok paralellik var. İkimiz de Latin Amerikan kültürü ve İngiliz eğitimi ile yoğurulmuşuz. Çok iyi anlaşıyoruz. Il Postino için yaptığımız işbirliği benim için büyük bir zevk oldu.

Il Postino'da Pablo Neruda rolü hakkında bilgi alabiliirmiyiz?

Neruda rolünü özellikle Plácido Domingo'nun sesine uygun olarak yazdım. Ona adeta eldiven gibi uyuyor - bu deyimini beğenmiyorsanız bir Türk terzinin biçtiği elbise gibi uyuyor diyelim! Plácido önce Los Angeles'te başrolde olacak, sonra da Viyana ve Paris'te söyleyecek. Bundan daha güzel bir şey olabilir mi?

Los Angeles Opera'nın sahneye koyacağı Il Postino kaydedilecek mi?

Evet. Kayıt projesi için bir sponsor arıyorlardı ve nihayet uygun bir ortaklık buldular. Los Angeles Opera'nın Il Postino'su DVD olarak yayınlanacak. Aynı zamanda New York MET'in operaları gibi Latin Amerika'ya uydu ile naklen yayınlama planı da var. Bu benim için çok heyecan verici bir gelişme.

Siz kendiniz hangi operaları dinliyorsunuz?

Richard Strauss'un operalarına bayılıyorum. Bunları her zaman sevdim, her operasından birşey öğreniyorum; orkestrasyon, söyleme tekniği gibi. Ama aynı zamanda gençliğimin operalarından da zaman geçtikçe yeni şeyler öğreniyorum. Bir örnek vermek gerekirse; şu andaki en büyük aşkım Verdi'nin Falstaff'ı. Bunun muhteşem bir opera olduğuna inanıyorum. Gençliğimde de sevdiğim bir operaydı, ama şimdi delicesine seviyorum. Yapısındaki muhteşem ustalığa ve stiline hayranım. Koroları ve dramatik akışı olağanüstü. Tabii ki bu operalara bakış açım kendim de besteci olarak gelişip olgunlaştıkça değişiyor ve bu eserler benim için yepyeni, bambaşka bir görünüş kazanıyor.

Kendinizi kerşeyden önce bir opera bestecisi olarak mı görüyorsunuz?

Evet.

Daha fazla oda müziği ve orkestra için müzik yazma planlarınız var mı?

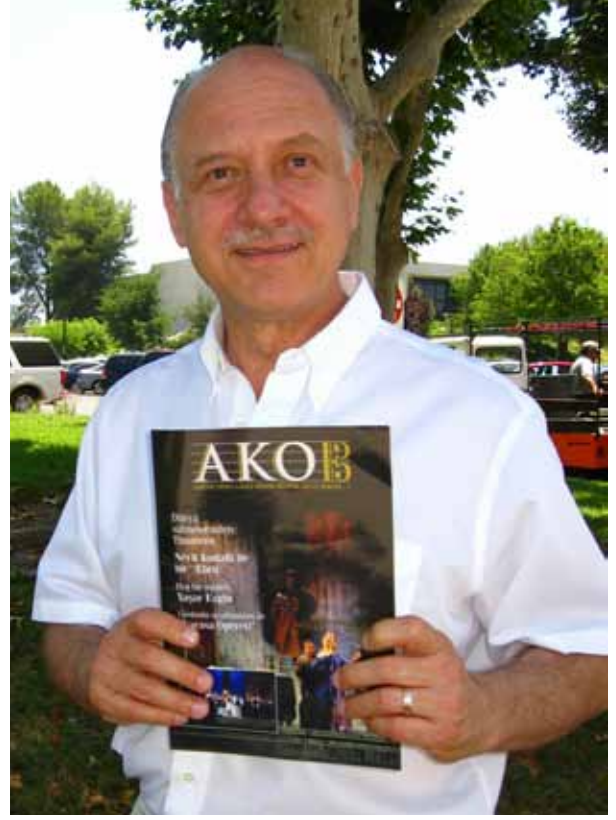
Benim müzik hayatım birçok bestecinin tam tersine operalarla başladı. Besteciler genellikle oda müziği parçaları ile başlayıp operalarını sonradan yazarlar. Ben önce operalarımı yazıyorum, diğer tür parçaları sonraya bırakıyorum. Opera yazmaktan sıkılır sıkılmaz, yani herhalde yakın bir zamanda, beni o kadar yormayacak küçük parçalar yazmaya başlayacağım.

Daniel Catán'ın yaşamında tipik bir gün nasıl?

Şu anda hayatım biraz karmaşık. Annem 87 yaşında ve oldukça hasta, onunla ilgilenmem gerekiyor. Kendisi Meksika'da yaşıyor, ben ise Los Angeles'te. Dolayısıyla ayda birkaç kez Meksika'ya gidiyorum. Hergün de telefonla konuşuyoruz. Sonra College of the Canyons'da müzik dersleri veriyorum, bir de Il Postino provalarım var. Yani günlerim çok dolu, yeni müzik bestelemeye az zamanım kalıyor. Sabahları erken kalkıyorum, saat altıdan dokuza kadar müzikle uğraşıyorum, daha sonra normal günümün akışı başlıyor ve günlük sorunlarla ilgilenmem gerekiyor. Eskiden sabahtan başlayıp öğleden sonra bir ya da ikiye kadar müzik yazardım, ama bu artık mümkün değil. İşte size hayatımın günlük akışının özeti.

Bir operanın tamamlanması ne kadar zamanınızı alıyor dersiniz?

Üç sene kadar. Eğer hiçbirşey yapmayıp sadece opera üzerine uğraşabilsem, o zaman herhalde bir senede bitirebilirim. Ama yaşamım en az üç bölüme ayrılmış durumda. Tam zamanlı

deeply. He embodies a kind of director that is very similar to me as a composer with a Latin American background and an English education. We managed to make a really good team and we understand each other very deeply. He is the director for Il Postino. I have to say that everything that he has done, I have enjoyed immensely and the collaboration has been a real joy.

What about the role of Neruda in Il Postino?

Neruda was written especially for Plácido Domingo's voice. It fits him like a glove - if you like let's say that the role fits him like a Turkish tailor. He will be performing it in Los Angeles, in Vienna and in Paris. I do not think it gets any better than this!

Will the LA Opera production of Il Postino be recorded also?

Yes. They were hoping to record it and were looking for sponsors for this. Now they have got the package put together. It will be recorded and released as a DVD. They are also considering putting the signal up through a satellite and broadcasting it like the MET to Latin America simultaneously. This will be very exciting indeed.

What are the operas that you listen to?

I love Richard Strauss' operas. I have always loved them. I always learn from him. Orchestration, singing and all kinds of things... But I am always discovering new things in the operas that I know from the past. For example, one of my great loves now is Verdi's Falstaff. I think that is an amazingly wonderful opera. I used to like it when I was young, but now I adore it. I just can't have enough of it seeing how it works and how great it is stylistically. The ensembles and the conception is brilliant. Of course I think I approach these operas with a new point of view all the time because as I develop and get better are always fresh for me.

Do you view yourself primarily as an opera composer?

Yes.

Do you have plans for composing more chamber music or orchestral music?

My musical life has gone exactly the other way around as most composers' lives. Most composers start with chamber

olarak müzik öğretiyorum. Buna ek olarak aile hayatı ve performanslar hayatımın herhalde üçte ikisini alıyor.

Aklınıza geldikçe fikirlerinizi yazdığınız kara kaplı bir defteriniz var mı?

Evet var. İnanırmısınız gerçekten de kara kaplı bir defter! Uçakta seyahat ederken librettoyu alıp bazı sorunları nasıl çözebileceğim üzerine düşünüyorum, sonra da aklıma gelen fikirleri defterime not alıyorum.

Besteleriniz doğrudan orkestra ve solistler için mi besteleniyor, yoksa piyano ve ses için yazdıktan sonra orkestrasyonunu mu yapıyorsunuz?

Piyano-ses partiyonların genellikle basit. Sadece ardında yatan fikirleri dile getirip özetliyor. Gerçekte ise aklımda ses ve orkestra var. Genellikle kornlar, nefesli sazlar, vesaireyi belirterek orkestrasyon ile ilgili notlar düşünüyorum. Bu aklımdaki imajı sabitliyor.

Bana Rimsky-Korsakov'u hatırlatıyor. İspanyol Kapriçyosu'nu orkestraya uyarlamadığını, doğrudan orkestra için yazdığını söylemiş. Sizin yaklaşımınız da böyle mi?

Çok doğru. Rimsky-Korsakov çok haklı. Zaten ortada olan bir parçaya birşeyler yapıp zenginleştirmiyorsunuz, siyah-beyaz düşündüğünüz birşeye sonradan renk vermiyorsunuz. Zaten aklınızdaki fikir kendi renklerini taşıyarak beliriyor. Orkestra hep orada.

Kafanızın gerisinde her zaman müzik mi var?

Müzik beni hiç bir zaman yalnız bırakmıyor. Gece yarısı aklınıza bir fikir geliyor da bunu hemen yazıyorsunuz düşüncesi yanlış. Çünkü müzik zaten her zaman aklınızda ama daha önceden düşünmediğiniz bir bakış açısı birden açıklık kazanırsa bunu hemen not etmeniz gerekiyor. Başka şeyler yaparken de müzik ile meşgulsunuz, örneğin, araba kullanırken...

Bana dedeniz ve atalarınızın Türkiye ile olan ilişkisi üzerine ne anlatabilirsiniz?

Babamın babası Türkiye'den 1915 yılında göçmü. Bildiğiniz gibi o zamanlar insanlar Avrupa'dan yeni dünyaya göçüp kendilerine sıfırdan bir hayat yaratmak peşindeydiler. Amerika'ya giden birçok geminin ilk durduğu yer Küba'ydı. Göçmenler Küba'dan Amerika'nın çeşitli yerlerine yerleştirilmeyi beklerlerdi. Bu bazen haftalar, bazen de aylar alırdı. Dedeme gelince; O Küba'yı o kadar sevmiş ki üç sene orada kalmış.

İsmi neydi?

James yani Haim. Dedem Haim Küba'ya aşık olmuş oradan da Meksika'ya göçmü. O zamanlar göçmenler Meksika'ya ya da ABD'ye yerleştiriliyorlardı. Sonra duruma göre Meksika'dan ABD'ye yahut ABD'den Meksika'ya geçebiliyorlardı. Dedem Küba'dan sonra Meksika'yı da o kadar sevmiş ki bir sürü göçmenin yaptığı gibi orada kalmaya karar vermiş. Eski eşyaların arasında babamın onaltı yaşında Meksika'dan İstanbul'daki teyzesine yazdığı bir kartpostal buldum. Arkasında Meksika'daki adresleri var.

Dedenizin sanat ve müzikle ilgisi var mıydı?

Sanmıyorum. Ama bir dakika; nasıl ilgili olmaz? Babam çok müziksever bir insandı. Biliyorsunuz göçmenler için hayat oldukça zordu ve hobilerine ayıracak zamanları azdı. Ayakta

pieces and orchestral pieces and eventually write their operas. I have written my operas first and now I am looking forward to writing small pieces. So, as soon as I get tired of operas, which will probably be very soon, I will start writing small pieces that do not exhaust me so much.

What is a typical workday in the life of Daniel Catán like?

Well, at the moment it is very complicated. My mother is 87 and she is not so well, so I have to look after her quite a bit. She is in Mexico and I am here in Los Angeles so I travel down there very frequently - several times a month. I talk to her on the phone every day of course. Then I have commitments here at the College of the Canyons - teaching, and also there are the Il Postino rehearsals. So my days are really very full, and I have very little time to compose new music. So what is happening now is that I am getting up quite early, say at 6:00 a.m. in the morning, I write music from 6:00 a.m. to about 9:30 a.m. After that I face the rest of the world and do all the little bits and pieces that I need to do in order to keep things flowing. I used to write music in the morning between 9:00 a.m. or so to 1:00 p.m. or 2:00 p.m. in the afternoon. Now I do not have that time and composing time now starts at 6:00 a.m.. This is life at the moment.

From the germ of an idea to completion, how much time do you think you invest in an opera?

About three years. If I could do nothing else but write an opera, it would probably take me about a year. But my life is divided into at least three parts. Teaching is a full time job for me. Family life and performances take at least two thirds of my working life. So a year's work actually takes three years to complete.

Do you have a black book where you scribble your ideas?

Yes I do. And you are right, it really is black. For example, when I am flying on an airplane, I take the libretto out and then I start thinking about how to resolve certain issues and then I notate some things that come to my mind.

Are your compositions composed for the orchestra and voice rather than written for piano and voice, and then orchestrated?

My piano parts - it is called the piano-vocal - are very simple. Just what sustains the idea. Really, they are written for voice and an orchestra in mind. I frequently make annotations - an idea for the horns, an idea for the woodwinds, etc. Then I know what the character of that idea is.

Reminds me of Rimsky-Korsakov saying that he did not orchestrate the Capriccio Espagnole, he wrote it for the orchestra. Is this also your approach?

That's right. It is not something you do to a piece it is that you think of the piece in those terms. He was quite right. It is not that you think in black and white and then you turn it into color. You are already thinking in color.

In the back of your mind, in the 2/3 of your life that you say is dedicated to other things, you still must be running through music.

They never leave you. This is why it is not that ideas come to you in the middle of the night out of nowhere and you write them down, but you are thinking of them all the time and suddenly you think of a possibility that had not occurred to you, and then you make a note of it. It is because you never really stopped thinking about the music even though you are doing other things. For example, when I am driving long distance, I find it a good time to go through this process.

İstanbul o kadar güzel ki onu bırakıp gitmenin verdiği inanılmaz bir burukluk olmalı.

What had not occurred to me is that it must have been very painful for people to leave İstanbul.

kalmaya çalışıyorlardı. Ama babamın çok müziksever ve müziğe yetenekli olması bu hünerini en azından kısmen babasından aldığına işaret değil mi?

Yani aileniz İstanbul'dan geliyor?
Kesinlikle.

Birkaç yıl önce İstanbul'a gittiğinizden bahsetmişsiniz. İzlenimleriniz nedir?

Bu hayatımın yolculuğuydu diyebilirim. Bir sürü şey keşfettim. Herşeyden önce İstanbul inanılmaz güzellikte bir şehir. Türkiye ise bir ülke olarak dünyanın açık hava müzesi ilan edilmeli. Gittiğim yerler harikulade idi. Bu ülkede yaşayanlar o kadar olağanüstü ki insanın kendisini evinde gibi hissetmemesi mümkün değil. Bana herkes çok iyi davrandı. İnsanlar hep benim görünüşüme bakıp nereden geldiğimi tahmin etmeye çalışırlar. Türkiye'de ise ben bir Türk'tüm. Bundan da çok hoşnut kaldım. Harika bir histi. Sonra kendi ailemi ve diğer göç etmiş insanları düşünürken, hep onların nasıl daha iyi bir hayat için çabaladıklarını, sonunda neler başardıklarını vb., buna benzer olumlu şeyleri düşünüyor insan. Benim ise hiç anlamadığım birşey var: Akrabalarımın İstanbul'u arkada bırakması ne kadar güçlü kimbilir? Bu şehir o kadar güzel ki onu bırakıp gitmenin verdiği inanılmaz bir burukluk olmalı. Bu şehir nasıl geride bırakılır? Yeryüzünde daha güzel bir şehir var mı?

Umarım ki operalarınız ileride Türkiye' de de sahneye konulur.

Bunu ben de çok isterdim.

Son zamanlarda aklı çelen melodiler, tatmin edici bir orkestrasyon ve buna ek olarak ilginç konuları işleyen yeni operalar izlemedik diyebilirim. Bize bunları getirdiğiniz için çok teşekkür ederim.

Could you tell me about your grandfather and the Turkish connection?

Yes. My grandfather left Turkey - I think it must have been in 1915. You know at that time people in Europe wanted to move somewhere and find a better future. The idea then was to go to America. So they would jump on a boat and get off wherever they could. My grandfather ended up in Cuba. Boats used to stop in Cuba, the passengers would get off and stay there until eventually they would continue to their destination. But that eventually could be a couple of weeks later or months later. In the case of my grandfather, he loved Cuba so much that he stayed there for three years.

What was his name?

James, that is Haim. He absolutely loved Cuba. Eventually he moved on to Mexico from there. At the time the boats arrived either in Mexico or in the States. People in the States would sometimes go to Mexico, and sometimes from Mexico they would go to the States. He liked Mexico so much that he stayed there. A lot of people were doing the same thing at the time. I just found a postcard that my father had written from Mexico to his aunt in İstanbul. On the back is his address in Mexico. My father was sixteen years old at the time.

Is there any indication that your grandfather was interested in music and the arts?

I don't think so. But he must have been, because my father was very musical. You know, life was hard for these immigrant people, they did not have time to do too many nice things. They were survivors. But my father was very musical and he must have inherited his taste for music and his voice in part from his father.

So your family comes from İstanbul?

Yes, indeed.

You mentioned that you have been to İstanbul a few years ago. What were your impressions?

It was the trip of my life. Several discoveries... First, İstanbul is such a beautiful city and Turkey is like the open air museum of the world. The number of wonderful places and the people are so extraordinary that I felt at home. As a person I was welcome. People always wonder about my looks, they always think of me as being from somewhere else. But in Turkey everybody recognized me as Turkish. I was very happy to feel like that. That was wonderful. Also, you always feel that people immigrated and found a good life somewhere else and how well they did, and so on... But what had not occurred to me is that it must have been very painful for people to leave İstanbul. Because the city was so extraordinarily beautiful that it must have been heart breaking to leave it. When I was looking at the city, I thought how hard it must have been to leave it because it was the most beautiful city I had ever seen.

I am hoping that your operas find their way into the repertoire of Turkish opera companies in the near future.

So do I.

We have not heard new works with luscious melodies and brilliant orchestration, not to mention interesting subject matter for a long time. Thank you for bringing these to us.